

Groeiregulering in de melkveehouderij

Juridische aspecten

Peter Goumans

Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs

Scherpenzeel | 9 maart 2017

Groeiregulering in de melkveehouderij

Programma

- Probleemschets
- Stelsel van fosfaatrechten (regulering door Meststoffenwet)
- Knelgevallenproblematiek
- Maatregelenpakket voor 2017

Groei regulering in de melkveehouderij

Probleemschets

- Nitraatrichtlijn (Richtlijn 91/676/EEG): kwaliteit grondwater
- Stelsel van melkquotering vervallen per 1 april 2015
- Kabinet: groei mogelijk
- Toename melkproductie
- Toename fosfaatproductie
- Aanscherpen gebruiksnormen
- Ruimtelijk beleid: duurzaamheid en grondgebondenheid

Groei regulering melkveehouderij

Regelgeving

- 1) Wet verantwoorde groei melkveehouderij (Meststoffenwet)
- 2) AMvB/Wet grondgebonden groei melkveehouderij (Meststoffenwet)
- 3) Stelsel van fosfaatrechten (wijziging Meststoffenwet)
- 4) Subsidieregeling bedrijfsbeëindiging melkveehouderij (Landbouwwet)
- 5) Regeling fosfaatreductieplan 2017 (Landbouwwet)

Groei regulering in de melkveehouderij

Stelsel van fosfaatrechten

- Brief aan Tweede Kamer van **2 juli 2015**
- Noodzaak productiebegrenzende maatregelen voor behoud derogatie
- Brief aan Tweede Kamer van **3 maart 2016**
- Stelsel stuurt op fosfaatproductie
- Bedrijfsspecifieke verantwoording mogelijk (BEX)
- Aankondiging knelgevallenvoorziening

Stelsel van fosfaatrechten

Wetgevingstraject

- *Kamerstukken II 2015/16, 34 532*
- 8 september 2016: wetsvoorstel aangeboden aan Tweede Kamer
- 13 oktober 2016: Nota van wijziging
- 21 november 2016: Nota van wijziging
- 6 december 2016: aangenomen door Tweede Kamer

- Behandeling door Eerste Kamer loopt
- Beoogde inwerkingtreding per 1 januari 2018

Meststoffenwet

Kernbepaling

- Artikel 21b:
- Lid 1: verbod gericht aan landbouwer om meer fosfaat te produceren dan op het bedrijf rustende fosfaatrecht
- Lid 3: verbod anders dan op bedrijf meer melkvee te houden dan jaarlijkse productie van 100 kg fosfaat

Meststoffenwet

Toekenning van rechten

- Vaststelling op grond van artikel 23 lid 3 Meststoffenwet
- Aantal gehouden stuks melkvee per 2 juli 2015
- Forfaitair bepaald (niet bedrijfsspecifiek, maar art. 21b lid 2)
- Geregistreerd volgens I&R
- Diercategorieën 100, 101 en 102
- Geen rechten voor groei na 2 juli 2015
- Verhandelbaar
- Afroming (generiek en per transactie)
- Vaststelling door Minister (besluit): rechtsbescherming

Meststoffenwet

Knelgevallen

- Beperkte voorziening i.v.m. generieke korting
- Anders dan Kamerbrief van 3 maart 2016 (afbakeningsprobleem)

- Artikel 23 lid 6
 - Fosfaatrecht minimaal 5% lager

 - door (1) bouwwerkzaamheden, (2) diergezondheidsproblemen, (3) ziekte, (4) ziekte/overlijden mede-ondernemer, bloed-/aanverwant 1^e graad en (5) vernieling melkveestallen

 - Aanvulling bij amendement verwerkt in artikel 23 lid 9

Stelsel van fosfaatrechten

Regulering van eigendom

- Artikel 1 EP-toets (eigendomsregulering)
- Serieuze kritiek Afdeling advisering van de Raad van State
- Civiele rechter
- College van Beroep voor het bedrijfsleven: besluiten
- Geen knelgeval: dan beoordeling door rechter
- Algemene bevoegdheid tot ontheffing in Meststoffenwet (artikel 38)

Stelsel van fosfaatrechten

Knelgevallenregeling uitgebreid

Artikel 23 lid 9 Wetsvoorstel fosfaatrechten melkvee:

*“Ten einde **onbillijkheden van overwegende aard** te voorkomen verhoogt Onze Minister het op het bedrijf rustende fosfaatrecht met ingang van het tijdstip waarop het verbod, bedoeld in artikel 21b, eerste lid, in werking treedt, tot een bij algemene maatregel van bestuur **bepaalde omvang**, indien kan worden vastgesteld dat het bedrijf behoort tot een bij algemene maatregel van bestuur omschreven **categorie van bedrijven**. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen **nadere regels** worden gesteld voor het verkrijgen van een verhoging als bedoeld in de eerste volzin”.*

Groei regulering melkveehouderij

Knelgevallenregeling uitgebreid

- Commissie van deskundigen met opdracht:
 1. Heldere en voldoende onderscheidende criteria
 2. Risico op oneigenlijk gebruik maximaal vermijden
 3. Consequenties voor andere melkveehouders meewegen

Stelsel van fosfaatrechten

Uitstel invoering

- Staatssteunproblematiek
- Gratis verstrekken van vermogensrechten
- Ongeoorloofd omdat:
 1. schending EU-norm/voorkomen inbreukprocedure
 2. geen bovenwettelijk milieudoel

Stelsel van fosfaatrechten

Uitstel invoering

Koerswijziging:

- Invoering na beëindiging overtreding (1 januari 2018)
- Fosfaatbank: extra eisen uitgifte (niet verhandelbare) rechten (artikel 38a Wetsvoorstel)

- 2017: cruciaal overbruggingsjaar voor **behoud derogatie** en invoering stelsel van fosfaatrechten (wettelijke borging)

Groei regulering in de melkveehouderij

Maatregelenpakket 2017

- Drie sporen:
- 1. Voerspoor: minder fosfor
- 2. Minder koeien:
 - a. Subsidiereregeling bedrijfsbeëindiging melkveehouderij
 - b. Liquiditeitsvoorziening
- 3. Fosfaatreductieplan ZuivelNL (GVE-reductie)

Groeieregulering in de melkveehouderij

Maatregelenpakket 2017

- **Voerspoor:**
 - Reductie van fosfor in voer
 - Uitvoering door mengvoerindustrie
 - Zo nodig borging via artikel 3.8 Besluit diervoeders

Groeiregulering in de melkveehouderij

Maatregelenpakket 2017

- **Subsidieregeling bedrijfsbeëindiging melkveehouderij**
 - Grondslag in Landbouwwet en Verordening 2016/1613/EU
 - Alleen melkproducerende bedrijven
 - Tijdelijk stoppen tot 1 januari 2018: daarna fosfaatrechten
 - Drie tranches
 - Openstellingsperiode 1: overtekend (zie Kamerbrief 2 maart 2017)
 - Binnen 6 weken na subsidiebeschikking: alle melkvee elimineren
 - Specifieke regeling drachtige dieren
 - Subsidievaststelling op aanvraag nadat aan voorwaarden is voldaan

Groeiregulering melkveehouderij

Maatregelenpakket 2017

- **Liquiditeitspremie van de banken**
 - Zie <https://www.rabobank.nl/bedrijven/cijfers-en-trends/veehouderij/gevolgen-fosfaatreductieplan/>

Groei regulering in de melkveehouderij

Maatregelenpakket 2017

- **Regeling Fosfaatreductieplan 2017**

- Grondslag in artikel 13 Landbouwwet en artikel 2 Kaderwet EZ-subsidies
- Reikwijdte: vrouwelijke runderen 0-1 jaar, 1 jaar of ouder niet gekalfd en vrouwelijke runderen die minstens eenmaal hebben gekalfd exclusief vleeskalveren
- GVE-reductie naar 2 juli 2015 minus 4% (uitzondering grondgebonden bedrijf)
- Verminderingspercentages met peildatum 1 oktober 2016
- Sanctie: geldsom voor melkvee, overig rundvee en solidariteitsheffing

Groei regulering in de melkveehouderij

Maatregelenpakket 2017

- **Regeling Fosfaatreductieplan 2017**

- Bonus: minder vee dan referentie-aantal
- Regeling in-/uitscharing
- Regeling voor bedrijfsovername

- Regeling knelgevallen voor melk- en vleesveehouders:
 1. Op verzoek bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (vóór 1 april 2017)
 2. Referentieaantal minimaal 5% lager
 3. Beperkte regeling

Groeiregulering in de melkveehouderij

Maatregelenpakket 2017

- Kritiek:
 - Juridische grondslag twijfelachtig (artikel 13 Landbouwwet)
 - Regulering van eigendom: geen 1 EP-toets
 - Afwijkende knelgevallenregeling
 - Toets aan beginselen van behoorlijk bestuur
 - Uitvoering ingewikkeld
 - Inning van geldsommen
 - Rechtsbescherming

Groei regulering melkveehouderij

Actualiteit

- Procedure algemeen verbindend verklaring op grond van Verordening (EG) 1308/2013 (artikel 164 lid 4)
- Overleg aanpassing Regeling fosfaatreductieplan 2017 voor:
 - Exportstallen
 - Vleesveebedrijven
- Kort geding

Contact

Peter Goumans

T 024-38 28 333

M 06 5110 6842

E p.goumans@hekkelman.nl

Hekkel
man advocaten | notarissen

